

La font de l'Escot/ Pous i Clariana / Fàbrica Casanova

Granollers

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Carrer de Ramon Llull, 13, 08400 - GRANOLLERS
Emplaçament A la zona d'eixampla de Granollers

Coordenades:

Latitud: 41.61357
Longitud: 2.2892
UTM Est (X): 440778
UTM Nord (Y): 4607117

Classificació

Número de fitxa 08096 - 89
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Contemporani Popular
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Necessita algunes actuacions de millora
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Observacions protecció: PEPHA nou Fitxa. Núm. S-20
Accés Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 15301DG4007E
Autoria de la fitxa ARQUEOCIÈNCIA - J. M. Huélamo
Data de registre de la fitxa: dl., 01/10/2001 - 02:00
Autoria de la darrera revisió: Jordi Piñero Subirana

Descripció

Aquesta fàbrica es va enderrocar l'any 2004. En l'espai porxat que s'ha conservat entre el carrer de la Font i el carrer Ramon Llull es conserven restes de les antigues quadres de la fàbrica. Aquest espai es va rehabilitar per dedicar-lo a un equipament públic de lleure, i aleshores se'n va reforçar l'estructura amb uns tirants creuats (CANTARELL, 2018).

Abans del 2004 es conservava el complex industrial.

Es tracta d'una fàbrica composta per diverses naus de planta rectangular allargades amb finestres altes rectangulars. Al centre del recinte existeix la xemeneia de planta circular feta de peces ceràmiques aplantillades (CUSPINERA et alí, 2001).

Observacions:

La xemeneia té proposta de protecció al nou PEPHA Fitxa. Núm. S-20. No s'ha tingut accés a l'interior del recinte.

Història

L'origen de la indústria tèxtil granollerina es troba el 1850, any en que es pot situar el llinar entre les formes menestrals i les incipients fàbriques manuals de teixits, amb les fàbriques mogudes a vapor. La indústria tèxtil obrí la vila a la vida fabril moderna. Noves fàbriques se situen als afores de la vila, com es el cas d'aquesta que ens ocupa, i que es va dedicar a la producció tèxtil, amb maquinària accionada per l'aigua de l'esmentada font. Va ser establerta per Erasme Ciuró l'any 1850 i aprofitava el cabal d'aigua de la font, propietat de la família Sans (BAULIES, 1965, 1986b). L'any 1874 era una de les tres fàbriques de dimensions més grans que tenia Granollers, al costat dels deu tallers artesanals, amb telers de mà o volants. En aquell any, la fàbrica contava amb una setantena de telers (MAYNOU I HERNÁNDEZ, 2001), més tard les naus llogades més tard per Casanoves i Valls socis d'una empresa de productes químics. Tomàs Balvey relaciona el nom de la fàbrica amb el de la font, assegurant que "escot" és el nom que hom dóna a les deixalles del cotó, per la qual cosa va ser la fàbrica la que va donar nom a la font, ja que aquesta rajava als darreres de la fàbrica, precisament al lloc on eren llançades aquelles deixalles (GARRELL, 1960). La carretera va substituir el Camí Ral l'any 1848 i el ferrocarril el 23 de juliol de 1854. La segona línia de ferrocarril va arribar a Granollers el 1875. La conjunció d'aquests elements de comunicació va fer que Granollers agafés una gran volada i iniciés el procés d'industrialització sense deixar de banda l'activitat mercantil i l'agrícola, encara que va quedar molt minvada a partir del 1885 (SESÉ, 1987b). La industrialització de Granollers està directament vinculada a l'arribada del tren a Granollers. Amb el tren es transportava el carbó que donava energia a les fàbriques per a fer funcionar el vapor, tant el que provenia del port de Barcelona com el que venia de Sant Joan de les Abadesses (SESÉ, 1987b). El 1840 no hi havia en tot el partit judicial de Granollers cap teler mecànic, encara que hi havia 118 de manuals. El 1845 ja hi havia una fàbrica de teixits de cotó, accionada per vapor. El 1874 s'hi havia instal·lat 156 telers mecànics. El 1880 n'existien 173 i el 1890 ja n'hi havia 425 per tan sols 21 de manuals, amb un total de 16 fàbriques. (SESÉ, 1987b). Al costat del tèxtil hi havia indústries d'altres branques, per exemple la metal·lúrgica, que va iniciar-se pels volts del 1870 i el 1880 ja hi havia una foneria per a fer telers, instal·lada a can Trullàs (SESÉ, 1987b). Cal remarcar que la major part de les branques del sector secundari van existir a Granollers (SESÉ, 1987b).

Bibliografia

BAULIES I CORTAL, Jordi (1965) Granollers. Barcelona, Biblioteca Selecta, volum. 372.

BAULIES I CORTAL, Jordi (1986b) "La industrialització de la vila i la ciutat moderna", Estudis de Granollers i del Vallés Oriental, Núm. 1, Aproximació al medi natural i a la història de Granollers, pp. 65-76 Granollers: Servei Municipal de Cultura.

CUSPINERA I FONT, Lluís et al. (2001) Pla especial de protecció del Patrimoni Històric-Arquitectònic de Granollers. Granollers

MAYNOU I HERNÁNDEZ, Núria (2001) El Patrimoni Industrial del Vallès Oriental. Granollers: Consell Comarcal del Vallès Oriental.

SESÉ, Jaume (1987b) 2. El creixement industrial. Granollers al segle XIX, Col. Coneguem Granollers, núm. 2., Granollers, Ajuntament de Granollers.

